

BÀN LUẬN VỀ CÂU TỤC NGỮ “CÁI NẾT ĐÁNH CHẾT CÁI ĐẸP”

1. Dàn ý bình luận về câu tục ngữ "Cái nết đánh chết cái đẹp"

a) Mở bài:

- Dẫn dắt, giới thiệu câu tục ngữ “Cái nết đánh chết cái đẹp”.

Ví dụ: Khi nói về nhan sắc và đức hạnh trong mối quan hệ của con người, cha ông ta có câu tục ngữ đặc sắc và ngắn gọn đó là "Cái nết đánh chết cái đẹp". Chúng ta cũng cần phải hiểu và có những đánh giá, quan niệm như thế nào cho đúng về nội dung câu tục ngữ này?

b) Thân bài

Giải thích nghĩa câu tục ngữ

- "Cái nết": chỉ tính cách, phẩm chất đạo đức, lí tưởng tinh thần của con người.

- "Cái đẹp": nhan sắc, vẻ đẹp bề ngoài của con người.

- "Đánh chết": sự hơn hẳn.

=> Nghĩa của cả câu : Phẩm chất, bản tính, tâm hồn bên trong con người có giá trị hơn hẳn hình thức bên ngoài, đề cao “cái nết” trong mối tương quan với cái đẹp bên ngoài.

Bình luận câu tục ngữ

- Tại sao "cái nết" lại "đánh chết cái đẹp" ?

+ Phẩm chất đạo đức của con người là những thứ quý giá, được rèn luyện theo thời gian và nó sẽ còn trường tồn mãi.

+ Phẩm chất đạo đức tuy không thấy, không nắm bắt được nhưng nó luôn để lại ấn tượng đẹp và trường tồn với thời gian

+ Nhan sắc có thể thấy đẹp trong khoảnh khắc, nhưng sẽ nhanh chóng bị thời gian làm cho tàn lụi, héo úa.

=> Vấn đề hoàn toàn đúng: Phẩm chất, tính cách làm nên giá trị của con người.

- Ý nghĩa của vấn đề:

+ Phẩm chất, tính cách của con người là quan trọng.

+ Vẻ đẹp hình thức tôn lên vẻ đẹp phẩm chất, tính cách của con người.

+ Con người cần hoàn thiện cả về vẻ đẹp phẩm chất, tính cách và vẻ đẹp hình thức.

+ Nhìn nhận, đánh giá con người không nên chỉ qua hình thức bên ngoài mà quan trọng là phẩm chất, tính cách.

+ Không coi thường vẻ đẹp hình thức của con người vì có khi hình thức bên ngoài phản ánh phẩm chất bên trong: ăn mặc lôi thôi, luộm thuộm phản ánh tính cách cầu thả...

- Dẫn chứng chứng minh tính đúng đắn của câu tục ngữ:

+ Trong học tập, trong công việc, không đánh giá con người ở trang phục đắt tiền, sang trọng mà ở kết quả học tập, ở hiệu quả công việc. Những người có phẩm chất đạo đức tốt luôn được mọi người yêu quý.

Bàn luận mở rộng, bài học nhận thức và hành động

- Cái nội hàm bên trong mỗi con người là quan trọng hơn cả

- Cần có cái nhìn đúng đắn về con người trong cuộc sống

- Nên đầu tư cho thế giới nội tâm, nuôi dưỡng và làm đẹp chúng, đừng chỉ cố gắng chăm chút về bề ngoài.

- Tu dưỡng về phẩm chất đạo đức, đồng thời không coi nhẹ biểu hiện hình thức bên ngoài.

- Đối với học sinh, cái nét chính là sự chuyên cần, chăm ngoan học giỏi, nghe lời ông bà cha mẹ, sống có ý thức trách nhiệm với bản thân, không ngừng phấn đấu...

c) Kết bài

- Nêu cảm nhận về câu tục ngữ "Cái nét đánh chết cái đẹp".

2. Bàn luận về câu tục ngữ "Cái nét đánh chết cái đẹp"

Nói về nhan sắc và đức hạnh trong mối quan hệ của con người, nhân dân ta có câu tục ngữ: "Cái nét đánh chết cái đẹp". Chúng ta cần hiểu và quan niệm thế nào cho đúng về câu tục ngữ trên?

Bằng hình thức nhân hóa, câu lục ngữ khẳng định "Cái nét đánh chết cái đẹp". "Cái nét" là tính nết, đức hạnh, tư tưởng, tình cảm của con người. "Nét" ở đây là nét xấu, tính xấu cho nên có thể "đánh chết" làm hại đến nhan sắc, cái đẹp hình thức bên ngoài của mỗi người.

Câu tục ngữ bao hàm một nghĩa rộng, nó nêu lên một bài học, một nhận xét sắc sảo. Đạo đức là cái gốc của con người. Người vô đạo đức là con người không có nhân cách. Đức hạnh được coi trọng hơn nhan sắc. Nội dung là cơ bản, nội dung quyết định hình thức.

Câu tục ngữ hoàn toàn đúng. Con người được biểu hiện ở hai mặt: tâm hồn và dung nhan. Dung nhan là ngoại hình, diện mạo, thể chất, nhan sắc,... Có người đẹp tâm hồn. Có người nhan sắc đẹp. Có người vừa đẹp nét vừa đẹp người.

Con người dù có đẹp về nhan sắc, áo quần có sang trọng, trang điểm son phấn xinh tươi nhưng cái nét lại xấu, nghĩa là lười biếng, thô lỗ, tục tằn trong giao tiếp, ích kỷ, tham lam,

bất hiếu với cha mẹ, bất nghĩa với nhân dân, v.v... thì tất sẽ bị mọi người cười chê, xa lánh. Sắc đẹp của hạng người ấy chẳng mang lại danh giá vì ác thay "Cái nét đánh chết cái đẹp".

Ngược lại, nếu một người không có sắc đẹp nhưng lại có đạo đức tốt, nhan cách đẹp tất sẽ được mọi người yêu mến, tin cậy.

Đồ vật cũng vậy, hình thức choáng lộn bên ngoài không thể nào che đậy được thực chất bên trong. Giá trị sử dụng của đồ vật là ở sự lâu bền, tiện lợi, tính hiệu quả của nó đối với cuộc sống của con người, đâu phải ở chỗ nước sơn, nước mạ bóng lộn. Qua đó ta càng thấy ý nghĩa sâu sắc của câu tục ngữ: "Cái nét đánh chết cái đẹp".

Câu tục ngữ trên còn chứa đựng một triết lí sâu sắc: Nội dung quyết định hình thức, nội dung quan trọng hơn hình thức. Vì thế nhân dân ta mới có câu tục ngữ tương tự:

*"Tốt gỗ hơn tốt nước sơn,
Xấu người đẹp nét còn hơn đẹp người"*

hoặc:

"Tốt danh hơn lành áo"

Điều đó nói lên đầu óc thực tế của con người Việt Nam. Nhân dân ta rất biết thưởng thức cái đẹp, nhưng nếu chỉ là cái đẹp bề ngoài mà nội dung không ra gì thì họ rất ghét, chẳng ưa chuộng gì.

Tuy nhiên, chúng ta cần phải hiểu câu tục ngữ trên một cách biện chứng: trong "cái đẹp" đã bao hàm "cái nét", bao hàm tư tưởng, tình cảm, trí tuệ "đẹp" của con người. Các cuộc thi hoa hậu ở nước ta trong những năm qua, những hoa hậu, á hậu, những hoa khôi "nổi danh tài sắc" Bắc Nam là những cô gái có hình thể đẹp, nhan sắc đẹp, trí tuệ và đức hạnh đẹp, tiêu biểu cho sắc đẹp Việt Nam: kiều diễm, duyên dáng. Vì thế, một thanh niên điển trai đức độ, một thiếu nữ sắc nước hương trời nét na ... là mẫu người lí tưởng của xã hội.

Cái nét, cái đẹp của người học sinh là vẻ đẹp hình thức và tâm hồn, là đức trí, thể, mỹ được biểu hiện ở gương mặt sáng ngời, thể lực tốt, chăm học, chăm làm ngoan ngoãn, Lễ phép, biết kính thầy mến bạn, giàu tình thương và nhiều mơ ước. Tâm hồn đẹp, trí tuệ đẹp, nhan sắc đẹp là cái đẹp hoàn thiện đáng yêu và trân trọng.

Câu tục ngữ "Cái nét đánh chết cái đẹp" cho ta một bài học sâu sắc về trau dồi đạo đức, nhân cách. Nó chỉ rõ mối quan hệ biện chứng giữa nội dung và hình thức. Gia đình ta, mái trường ta, đất nước ta cần có nhiều người đẹp như Bác Hồ đã nói: "Mỗi người tốt là một bông hoa đẹp. Đất nước ta là cả một vườn hoa đẹp".

3. Nghị luận về câu tục ngữ "Cái nét đánh chết cái đẹp"

Từ bao giờ đến bây giờ, ca dao tục ngữ luôn có sức đồng cảm mãnh liệt và sâu sắc. Nó ra đời giữa những vui buồn trong cuộc sống của loài người và nó sẽ kết bạn với con người

cho đến ngày tận thế. Bởi từ xưa đến nay, những câu thành ngữ, ca dao, tục ngữ mà ông cha ta đã để lại cho thế hệ con cháu vẫn luôn là lời răn dạy giúp con người vươn tới cái chân, thiện, mỹ và tầm cao của giá trị sống. Trong số đó, những câu ca dao, tục ngữ nói về phẩm chất và đức hạnh luôn là thiết yếu nhất, bởi lẽ phẩm chất và đức hạnh là chuẩn mực cao nhất trong nhân cách của con người: “Cái nét đánh chết cái đẹp”.

Trong mỗi con người đều có cái ác, cái thiện; mặt xấu và mặt đẹp. Không ai là hoàn thiện cả – “Nhân vô thập toàn”. Có người cho rằng: “Cái nét đánh chết cái đẹp”. Nhưng câu nói ấy chỉ mang tính tương đối mà không hoàn toàn đúng. Một người có cái nét là một người lúc nào cũng hướng về người khác, có hành vi tốt và có đạo đức đẹp (theo quan niệm của Phật giáo). Còn đối với “cái đẹp” ta có thể hiểu rằng “cái đẹp” là hình thức, diện mạo bên ngoài; một người sẽ được cho là đẹp khi những đường nét của người ấy đạt đến sự tối cao của cái được gọi là “sắc đẹp hoàn hảo”.

Cũng như câu nói của Bác: “Người có tài mà không có đức là người vô dụng, người có đức mà không có tài thì làm việc gì cũng khó” thì “Cái nét đánh chết cái đẹp” cũng vậy! Người có nét nhưng không đẹp sẽ là người không được ưa nhìn nhưng luôn được mọi người yêu quý bởi cái nét của mình. Ngược lại, người được tạo hóa ưu ái phú cho nhan sắc kiều diễm nhưng lại không có nét cả bên ngoài lẫn bên trong tâm thức, thì con người này sẽ luôn là tâm điểm của mọi sự chú ý và cứ như thế họ sẽ chẳng đoái hoài gì đến cái nét – một trong những phẩm chất thiết yếu của con người. Với con người như vậy thì hẳn rằng ngoài sự chú ý của người khác đối với mình vì sắc đẹp vốn có của bản thân họ sẽ chẳng nhận được gì cả vì đã tự đánh mất cái nét vốn có của mình.

Theo quan niệm của phương Đông: “Nhân chi sơ tính bản thiện” – con người từ khi sinh ra thì ai cũng có cái thiện ở trong tâm. Nhưng cái thiện đó có được phát huy trọn vẹn hay không thì còn phụ thuộc vào quá trình tôi rèn nhân phẩm của mỗi chúng ta. Tạo hóa đã tạo ra con người không thập toàn để con người đi theo hai trường phái đối lập: có nét và chẳng ưa nhìn; có sắc và luôn lún sâu vào những hoa mỹ về ngoài. Nhưng con người vẫn có thể bừng tỉnh khỏi những “hố sâu không đáy” và vươn lên với chính bản thân mình để hướng ý thức, đạo đức của mình vươn tới chân, thiện, mỹ.

Một người có nét và biết làm đẹp cho bản thân của mình thì sẽ là người hoàn hảo, bởi trên đời này, không có người nào là xấu, mà chỉ có người không biết làm đẹp. cũng như thế, một người đã có sẵn ưu thế về sắc đẹp thì chỉ cần bỏ thời gian ra và rèn luyện lại cái nét của mình một cách tự giác thì cũng sẽ trở thành một người thập toàn, thập mỹ và nhận được sự quý mến của nhiều người.

“Cái nét đánh chết cái đẹp”

Câu nói như có vẻ mang tính khẳng định nhưng lại không hẳn là như vậy. Dường như nó chỉ đúng về một phương diện, khía cạnh nào đó. Nhưng nếu xét tổng thể thì có vẻ như câu nói ấy đã bị sai lệch về mặt bản chất. Mỗi con người đều có mặt tốt và mặt xấu ở trong

lòng. Vậy ta phải biết làm cho phần tốt nảy nở như hoa mùa xuân và phần xấu bị mất dần đi.

www.eLib.vn